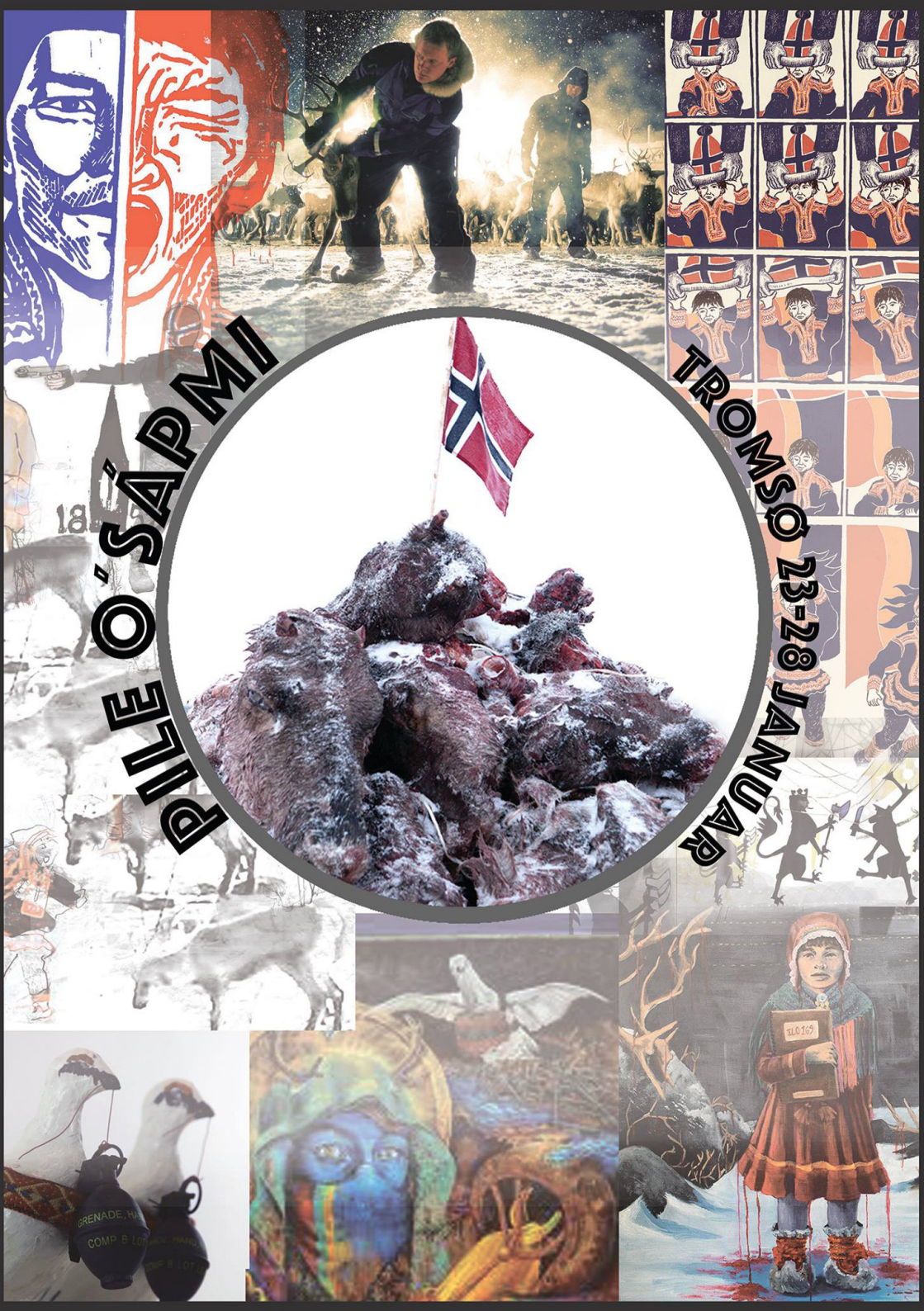

RILE O' SÁPMI

TROMSØ 23-28 JANUAR

Pile o´Sápmi

Pile o´Sápmi er et kunstnerisk verk som ble laget som en protest og som et symbol på statlig tvangsavlakting av rein i Finnmark. Kunstneren Maret Anne Sara satte opp verket utenfor Indre Finnmark tingrett i februar 2016, mens broren Jovsset Ante Sara gikk til rettssak mot staten i kamp om sine rettigheter. Pile o´Sápmi forgrenet seg parallelt til å bli en tverrfaglig kunstbevegelse der Sara henter inn relevant kunst og kunstnere for å fremme debatt.

Pile o´Sápmi følger tett på den prinsipielle rettsaken og rettighetskampen som nå pågår i Norge om statlig tvangsreduisering av rein. Vi feirer i år 100-års jubileum for samisk rettighetsarbeid og politisk organisering, men hvor står vi etter all denne tiden?

Staten påstår at reinen ødelegger vidda, og tvinger ned reintallet ved hjelp av kollektiv tvangsreduisering av rein. Statens pålagte reduiseringsmodell tvinger alle reineiere til å slakte like mye i prosentandel, også de små reineierne som opprinnelig ikke har noe ansvar for en påstått overbeiting.

Beitelandet de snakker om å beskytte ved tvangsavlaktingen, eksproprieres til industriutbygninger. Reindriftsloven justeres for å tilrettelegge for tvangsvedtak og for å rettferdiggjøre straffetiltak mot reindriftsutøvere. Reindriftssamfunnet er tvunget i kne, det reindriftssamiske rettighetsgrunnlaget er sterkt truet, men få har ressurser til å ta opp kampen.

Én ung reindriftsutøver har reist sak mot staten. Jovsset Ante Sara (24) tvinges til å slakte flokken til 75 gjenlevende dyr, et vedtak som for han betyr konkurs. Ved å tvinges til konkurs, tvinges samiske reindriftsutøvere også **bort fra sin tradisjonelle kulturnæring og sine kulturelle rettigheter. Sara vant saken i Indre Finnmark Tingrett i mars 2016, men staten godtar ikke dommen og anket saken til Hålogaland lagmannsrett i Tromsø der saken tas opp igjen 24.-26. januar 2017.**

Den offentlige debatten og reindriftspolitikken i Norge føres **på statens premisser**. Det er liten plass for en annen virkelighetsforståelse enn den som føres og presenteres fra premisseleverandørens side.

Pile o´Sápmi jobber med å belyse saken fra flere hold da særlig fra et samisk og reindriftssamisk perspektiv. Pile o´ Sápmi jobber med å fremme kritisk debatt om både politikk og prosesser som har ført til at samisk reindrift og samiske reindriftsutøvere i dag er nærmest **rettsløse mot statssystemer og lovverk**.

Mandag 23 januar

Hele dagen: Suohpanterror, gateutstilling (Tromsø by)
18:00 Åpning av Bly manifestasjoner - Sápmi 1970-2017. (Galleri Snerk) Møte med kunstnere og åpningsnummer av Anitta Suikkari og Anja Saiva.

Tirsdag 24 januar (rettssak dag 1)

Hele dagen Pile o' Sápmi installasjon av Maret Anne Sara står utstilt på Stortorget så lenge rettssaken pågår.
Anders Sunna & Linda Zina Aslaksen starter med graffitiverket som lages parallelt med rettssaken.
Suohpanterror, gateutstilling (Tromsø by)

12.00 **Small Projects Gallery åpner dørene for Pile o' Sápmi utstilling og filmprogram.**
OBS! OBS! OBS! Vær forberedt på heftige overraskelser. Narr deg ikke unna, be there or be square!!
 Thinking at the edge of the world kl: 12.30
 Kortfilmprogram kl: 13.15
 Dokumentarprogram kl: 14.30

14:00-17:00 **Bly manifestasjoner - Sápmi 1970-2017 (Galleri sneerk)** av Arvid Sveen, Hans Normann Dahl, Maret Anne Sara, Hans Ragnar Mathisen og Anders Sunna.

18:00 **Offisiell åpning av Pile o' Sápmi, Small projects gallery**

Onsdag 25 Januar (rettssak dag 2)

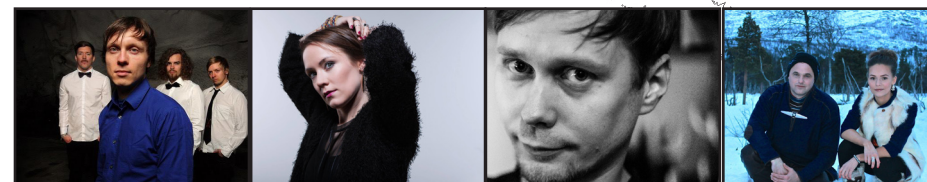
Hele dagen Pile o' Sápmi installasjon av Maret Anne Sara står utstilt på Stortorget så lenge rettssaken pågår.
Anders Sunna og Linda Zina Aslaksen, dag 2 med graffitiverket som lages parallelt med rettssaken
Suohpanterror, gateutstilling (Tromsø by)

12:00-18:00 **Bly manifestasjoner - Sápmi 1970-2017 (Galleri sneerk)** av Arvid Sveen, Hans Normann Dahl, Maret Anne Sara, Hans Ragnar Mathisen og Anders Sunna.

12.00-18.00 **Pile o' Sápmi utstilling og filmprogram (Small Projects gallery)**
 Thinking at the edge of the world kl: 12.30
 Kortfilmprogram kl: 13.15
 Dokumentarprogram kl: 14.30

18:00: **Kan det smelle?** (Small Projects gallery) Artisk talk med "geriljasamen" Anders Sunna som med militære symboler advarer mot konsekvenser av undertrykkelse -og tidligere terrorsiktet aktivist Niillas Somby.

20:30 **Pile o' Sápmi musikk & mingel (Bastard Bar)**
 Artister: Elle Marja Eira, Ivvar, Hanna Nutti, Max Mackhé, DJ Matti Aikio.

Torsdag 26 Januar (rettssak siste dag)

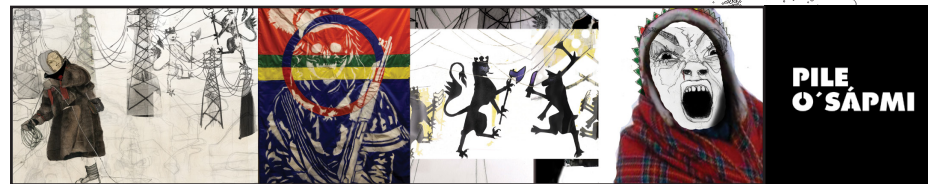
- Hele dagen** Pile o' Sápmi installasjon av **Maret Anne Sara** står utstilt på Stortorget så lenge rettssaken pågår.
Suohpanterror, gateutstilling (Tromsø by)
Anders Sunna og Linda Zina Aslaksen, siste dag med graffitiverket som lages parallelt med rettsaken.
- 12.00 - 18.00** **Bly manifestasjoner - Sápmi 1970-2017** (Galleri snerk) av Arvid Sveen, Hans Normann Dahl, Maret Anne Sara, Hans Ragnar Mathisen og Anders Sunna.
- 12.00-18.00** **Pile o' Sápmi utstilling og filmprogram (Small Projects gallery)**
Thinking at the edge of the world kl: 12.30
Kortfilmprogram kl: 13.15
Dokumentarprogram kl: 14.30
- 18.00** **Artist talk med Niillas Somby.** (Small Projects gallery)
Hør Sombys egne refleksjoner om sultestreiking, bombingsforsøket, terrorsiktelsen og flukten til Canada.
- 20:30** **Pile o' Sápmi musikk& mingel (Bastard Bar)** Release av Elin Oskal & Birjen-Maahkes debutsingel "Till en renskötare". Artister: Max Mackhé, Elle Marja Eira, Ivvár, Hanna Nutti, DJ Aikio.

Fredag 27 januar

- Hele dagen** **Suohpanterror**, gateutstilling (Tromsø by)
Anders Sunna og Linda Zina Aslaksens ferdige verk står utstilt
- 12.00** **Offisiell innvielse av Sunna & Zinas verk. OBS! OBS! OBS! Vær forberedt på overraskelser. Don't get lost in Tromsø, be there!!**
- 12.00-18.00** **Bly manifestasjoner - Sápmi 1970-2017 (Galleri snerk)** av Arvid Sveen, Hans Normann Dahl, Maret Anne Sara, Hans Ragnar Mathisen og Anders Sunna.
- 12.00-18.00** **Pile o' Sápmi utstilling og filmprogram (Small Projects gallery)**
Thinking at the edge of the world kl: 12.30
Kortfilmprogram kl: 13.15
Dokumentarprogram kl: 14.30

Lørdag 28 januar

- Hele dagen:** **Suohpanterror**, gateutstilling (Tromsø by)
Anders Sunna og Linda Zina Aslaksens ferdige verk står utstilt
- 12.00** **SOS (Sabmie Ovtastuvvon Siiddat)** (Flow)
Et lite scenetekst eksperiment om et stort tema, av forfatter Siri Broch Johansen.
- 18:00** **Pile o' Sápmi med kunstnere inviterer til avslutning og lotteritrekning (Small Projects gallery)**

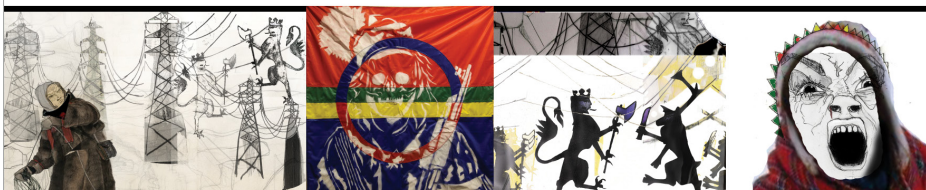

SÁPMI 1970-2017 LEAD MANIFESTATIONS BLY MANIFESTASJONER

PILE O' SÁPMI EXHIBITION
GALLERY SNERK
TROMSØ 23-27 JANUARY 2017

ARVID SVEEN - MARET ANNE SARA - HANS NORMANN DAHL - ANDERS SUNNA - HANS RAGNAR MATHISEN

Bly manifestasjoner

Utstilling på Galleri snerk

Det offentlige Sápmi feirer 100 års jubileum for politisk organisering og rettighetsarbeid, mens reindrifstøvere og den kjernesamiske næringen er nærmest rettsløse mot statlig politikk. Jovsset Ante Sara (24) sitter i rettsak mot staten i kamp for sine og for reindrifstas rettigheter, mens Pile o' Sápmi følger opp med kunst for å belyse denne prinsipielle saken og status for samiske rettigheter i 2017.

Utstillingen «Bly manifestasjoner» handler om bly i form av skapelsesmateriale og bly i form av tyngden på budskapet. Utstillingen består av blyanttegninger og illustrerende samtidsmanifestasjoner fra forskjellige kunstnere, fra forskjellige tiår, fra forskjellige geografiske tilnærminger og ståsteder. Verkene er kuratert til utstillingen på bakgrunn av sin påfallende likhet i tematikk og uttrykk, til tross for at alle verkene er laget uavhengig av hverandre over en periode på 40 år. Denne unike utstillingen tar for seg den overveldende kampen i Sápmi som ved denne utstillingen dokumenteres via illustrasjoner og sjelelige manifestasjoner fra 1970 til 2017.

Kunstnere: Arvid Sveen, Hans Normann Dahl, Maret Anne Sara, Hans Ragnar Mathisen og Anders Sunna. På Galleri Snerk 23.-27. januar kl. 12.00 - 18.00. Åpning 23. januar kl. 18.00

Kan det smelle? Artist talk på Small Projects Gallery - Anders Sunna møter Niillas Somby

Skal vi ta Sunnas advarsler på alvor?

Og hva skjedde egentlig under det store samiske rettighetsopprøret som for Niillas endte opp med terroranklager og flukt? Pile o' Sápmi tar bladet fra munnen og inviterer inn den fryktede "geriljasamen" Anders Sunna som maler militante advarsler mot statlig undertrykkelse av samer. På den andre siden står Niillas Somby, den samiske aktivisten som nesten ofret livet for samisk rettighetskamp og endte opp som terrorsiktet flyktning etter et sprenningsforsøk under Alta opprøret.

– Om man holder på på denne måten, så kan det gå riktig ille til slutt, sier Sunna.

–Jeg var jaktet på som Skandinavias verste terrorist, sier Somby. Anders Sunna bygger sitt kunstnerskap på å formidle fra rettighets-frarøvelsen som den svenske stat har påført hans familie. Denne kampen har vart i over 40 år og pågår fortsatt. Niillas Somby har viet livet sitt til samisk rettighetskamp. Hvordan er det det å leve under stort press? Å måtte kjempe for sine grunnleggende rettigheter? Kan det virkelig smelle igjen?

Møt Sunna og Somby i samtale på Small Projects gallery 25. jan kl. 18.00

Scenekunst program

Reinen og makta. Og narren.

Pile o' Sápms scenekunst program byr på stunt, refleksjon og en felles skapelse sammen med publikum. Vær forberedt på å møte en hvit rein som har gått seg vill i byen, noen narrer og selvsagt makten!

Therianthrope

Hva tenker man når man hører om denne saken og denne kampen for første gang? Den Tromsø-baserte kunstneren Viktor Pedersen er ikke samisk selv, men er invitert inn som blikket utenifra.

Som de fleste, kjente han ikke til statens tvangsreduksjon av reindriftssamenes reinflokker. Han kjente heller ikke til rettssaken som Jovsset Ante Sara har reist mot staten i kampen for sine rettigheter. Pedersens innspill blir dermed et interessant bidrag også for det samiske samfunnet. Pedersen, som jobber med ulike medier som datagenererte bilder, performance, video, og lyd, lager en performance for å reflektere over saken i Tromsøs komplekse bymiljø. "Therianthrope" er en performance som utforsker nåtidens relasjon mellom ånde verden og det vestlige samfunnet. Den hvite reinen løper gjennom den materielle verdens porter, og oppdager at den har havnet i Tromsø sentrum. Med seg bærer den et budskap fra Saivo. Hva vil den hvite reinen fortelle oss? Og hvilke farer kan en hvit rein møte i byen? **Vær forberedt. Den hvite reinen kan dukke opp når som helst, men hintet er: åpning i hjemmet.**

Stuntteater gatelangs

Et lite geriljateater som inviterer deg med på en vandrende produksjon som snart skal spilles i Tromsøs gater. Skuespillerne beskriver det som et tablå som kan skape assosiasjoner til maktmisforholdet i rettssaken og samfunnet forøvrig. - Vi har lyst til å bidra og bistå. Maktforholdet i denne saken er ikke greit, det er David mot Goliat, sier skuespillerne bak stuntteateret, Anja Saiva Bongo Bjørnstad, Anitta Suikkari og Inga Marja Sarre.

SOS verksted med Siri Broch Johansen

Forfatter Siri Broch Johansen kommer til Tromsø med et lite manuseksperiment over et stort tema.

Johansen er kjent blant annet for sine bidrag til en rekke historiske verk om Sápmi, og skriver også dramatikk. I 2015 utgav hun en biografi om samepioneren Else Laula Renberg, som samlet samene til det store grenseoverskridende samepolitiske møtet i Tråante/Trondheim i 1917.

Johansen jobber med en master i scenetekst. Hun skriver om en stor, mektig stat som tilfeldigvis heter Sabmie. Denne staten har en lang og ærerik historie og en urfolksgruppe som lever i sør. Arbeidet har den foreløpige tittelen "SOS (Sabmie

Ovtastuvvon Siiddat)". Under Pile o' Sápms inviterer hun til en workshop og et diskusjonsforum, hvor teksten, som handler om makt og avmakt, blir en inngang til å snakke om det som foregår i Sápmi i dag innenfor fiksjonens rammer. En viktig del av masterarbeidet er at den halvferdige teksten møter folk. Verkstedet blir et møte mellom dramatiker og publikum, og innspill derfra vil bakes inn i videre tekstarbeid. **28. Januar på Flow kl. 12.00**

Kunst i offentlige rom

Sunna & Zina - Pile o Sápmi

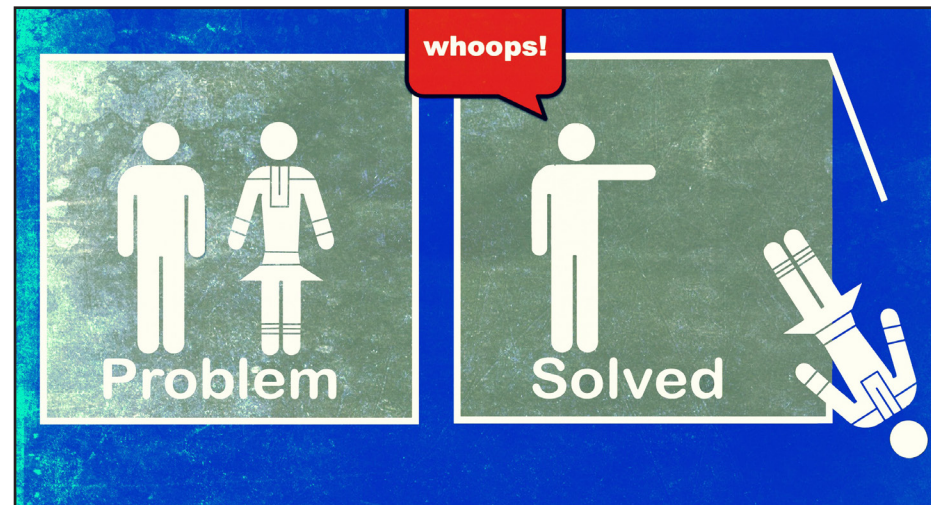
Pile o Sápmi inviterer inn grafitti kunstnerne Anders Sunna og Linda Zina Aslaksen til Tromsø for å luften spayboksene.

Det samiske street art teamet jobber fritt med å tolke eller kommentere saken som pågår, og byr dermed på overraskelser for både arrangører og publikum. Kunstnerne starter med verket samtidig som rettssaken starter tirsdag 24 januar, og jobber parallelt med rettssaken fram til den avsluttes torsdag 26 januar. Verket vil kunne beskues underveis.

«Sápmi Air Force», «four nation army», ryper med håndgranater og bombelaster. Anders Sunna portretterer politisk undertrykkelse av sitt folk og er beskyldt for å være sint, truende og politikere her til lands har ønsket han sensurert. Sunna er kjent for å skape overskrifter.

Gatekunst på verdensnivå

Linda Zina Aslaksen er en anerkjent street art-kunstner i London, og Huffington Post nevner henne blant verdens 25 mest bemerkelsesverdige kvinnelige gatekunstnere. Zina har nettopp flyttet hjem til Sápmi og har allerede gjort seg bemerket. Sammen med Sunna lagde hun i fjor Nord-Norges største veggmaleri GetOffDeFence, i regi av Arktisk Graffiti. Verket skapte store overskrifter blant politikere som ville ha det fjernet og Altaværingene som ønsket det kjørt velkommen. Tromsø vil snart møte både graffiti teamet og Arktisk Graffiti som kommer for å bistå med koordinering og coolness.

Vuollánmeahttun vuoignja

Den uknuselige ånden, Gateutstilling

Gateutstilling av Suohpanterror

Den anonyme samiske kunstner-og aktivistgruppa Suohpanterror vil pryde det offentlige byrommet i Tromsø under rettsaksuka og Pile o Sápmi i Tromsø. Sentralt for gruppas arbeid er kampen for samiske rettigheter og motviljen mot rovdrift av naturen.

– Utstillingen er både morsom, humoristisk og alvorlig. Den viser at vi har ikke gitt opp og at vi ikke kommer til å gi opp, sier talsperson for Suohpanterror, Jenni Laiti.

Suohpanterror har flere internasjonale utstillinger bak seg og var også sentral under gravedemonstrasjonen i Kallak/Gálllok. Utstillingen under Pile o Sápmi er andre gangen Suohpanterror stiller ut i Norge. Første gangen var på Márkomeannu i 2015.

Pile o' Sápmi

Tittelverket
av Máret Ánne Sara

Jeg lager installasjonen for å visualisere det dramatiske overgrepet som pågår, men blir slått av et iskaldt gufs. En urovekkende parallell dukker opp. En mørk koloniseringshistorie fra 1800-tallets Nord-Amerika. Jeg samler inn reinhoder mens det dukker opp bilder av bøffelhoder. Millioner av bøffelhoder, stablet opp til store troféfjell. Det blåser kaldt her i Sápmi, men jeg leser videre om bøflene. Om europeere som nærmest utryddet bøffelstammen på 50 millioner dyr. Gufset blir kaldere. Det var en bevisst strategi, beordret fra øverste styringshold. De, kolonistene, ville ha landet, Regina, som det skulle hete, men landet var befolket. Bøffelfolket sto i veien. Beordringen, strategien, var enkel men effektiv. Eliminer det folket lever av og folket vil forsvinne. Bøflene, bang! Pile o' bones. Jeg står her med mine reinskaller og fryser. Det er ingen hemmelighet at reindriftra kjemper en hard kamp for å beskytte reinbeiteland mot statens pågående industrisatsing. Jeg forsøker å knyte skjerfet tettere, men jeg vet at vi står i veien. De vil ha landet, Sápmi som vi kaller det. Reinen som vi lever av, står stablet framfor meg. Staten er i gang med tvangsredusering av rein, med en reduksjonsmodell som struper rekruttering til framtidig reindrif. Det isende gufset er unngåelig. Pile o' Sápmi.

Rettighetenes pris - Tiltalt som terrorist

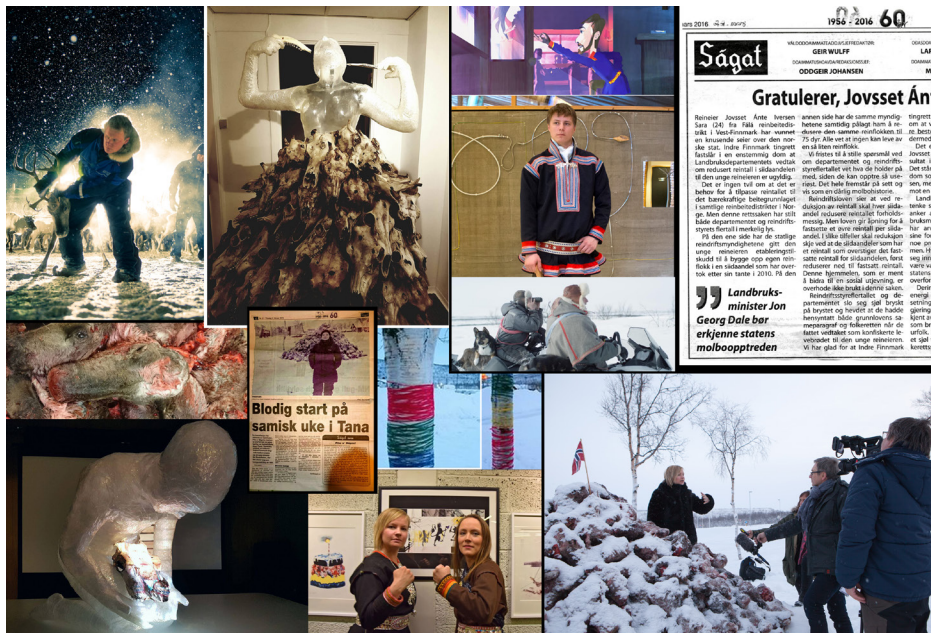
Artist talk med Niillas Somby på Small Projects Gallery
Torsdag 26. kl 18.00.

Niillas Somby har viet livet sitt til samisk rettighetskamp. Han har nylig utgitt bok om sin personlige aktivistiske historie som handler om personlig oppofrelse og Sápmis største kamp mot Staten Norge, for erkjennelsen av samiske rettigheter. Somby var sentral i rettighetskampen (1979-82) med sultestreiking utenfor Stortinget og et mislykket spregningsforsøk på brua i Stilla. Hva ledet til så harde fronter?

Somby ble terrortiltalt og flyktet til Canada. Hvordan var det å bli stemplet som Skandinavias verste terrorist? Somby mistet den ene armen og det ene øyet i spregningsforsøket, men siktelsene mot han ble frafalt. Var det verdt det? Hvordan var det å komme tilbake, og hvor står vi i dag? Niillas Somby forteller den utrolige historien sin 30 år etter, mens Sápmi igjen kjemper for sine rettigheter.

Pile o`Sápmi - hjertet og hjemmet

Utstilling og filmvisninger på Small Projects Gallery

Kom inn til den kunstneriske bevegelsen, hjertet av Pile o`Sápmi. Small Projects er hjemmet til Pile o`Sápmi under Tromsø oppholdet, og ved denne utstillingen inviteres du til hjertet av kunstbevegelsen.

Small Projects stiller ut originale Pile o`Sápmi-installasjoner av Máret Anne Sara, sammen med kuraterte verk, opplevelser og engasjementet rundt saken.

Du vil finne Pile o`Sápmi-kunstnerens dokumentasjoner og opplevelser av Pile o`Sápmi og rettsaken i Tana.

Du vil se engasjementet rundt saken i form av kunstverkene som er donert til Pile o`Sápmi-lotteriet

Og ikke minst oppleve et vidt spekter av inntrykk i filmprogrammet som Pile o`Sápmi kuraterer inn til sine arrangementer.

Pile o`Sápmi Musikk og mingel på Bastard bar

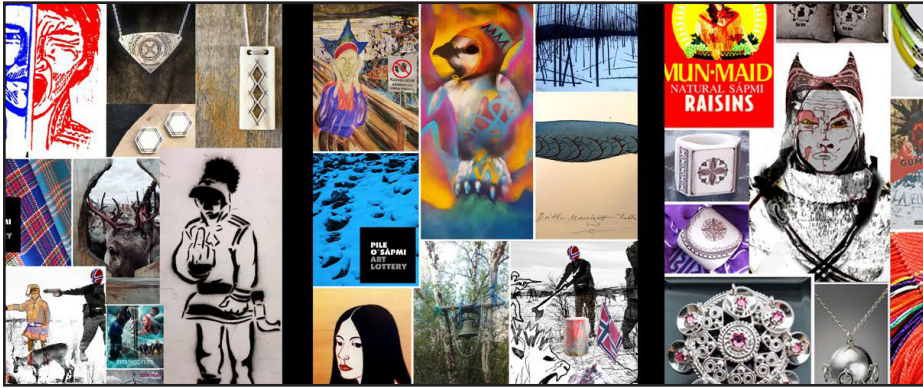

Et treffpunkt og møteplass som er åpen for alle, kveldene etter rettsaken den 25-26 januar.

Pile o`Sápmi inviterer til en trivelig hang-out med livemusikk og mix av Pile O`Sápmis egen DJ Matti Aikio. På kveldene opptre Max Mackhé/Bierjen Maahke, Elin Oskal, Elle Márjá Eira, Ivvár, Ronja Larsen, Hanna Nutti og Matti Aikio. Dørene åpner kl 20:00. Velkommen!

Pile o`Sápmi låt release - artistenes kommentar

Elin Oskal & Bierjen Maahkes debutsingel er en medrivende, dansbar poplåt med bluegrassinfluenser og et budskap forbi luftige skyer og røde roser. Til lykkelig hoppende toner tar "Till en renskötare" deg med til en bister samisk hverdag der den norske staten knapt bryr seg om å skjule sine virkelige intensjoner lenger. Med nye, fagre ord på samme gamle, råtnede kolonialpolitikk, prøver man å koste rettsvesen, opposisjon og etikk under matta. Dette overgrepet og overformynderiet kommer tydelig til syne i politikken med tvangsslaktsaken og rettsaken mellom den norske staten og Jovssset Ante Sara. Denne vakre singel-releasen peker på Pile O`Sápmi, Jovssset Ante og deg. Ingen skal slippe unna med at de ikke har hørt hva som skjer. Elin Oskal & Bierjen-Maahke presenterer sin debutsingel "Till en renskötare" **LIVE på Bastard Bar i Tromsø, torsdag den 26. januar kl 20.00.**

Pile o' Sápmi art-lottery trekning

Pile o' Sápmi stiller ut kunsten som er donert til lotteriet mens rettsaken pågår. Lotteriet samler inn penger til den prinsipielle rettsaken.

Lotterikunsten vil være en del av Pile o' Sápmi-utstillingen på Small Projects Gallery som åpner dørene tirsdag 24 januar kl 12.00. Utstillingen står åpen hele uka fra kl 12-1800 med både kunstutstilling og filmprogram. Selve loddtrekningen vil skje lørdag 28. januar kl 18:00.

– Vi avslutter programmet og den tunge uka med loddtrekningen, der vi inviterer både publikum og kunstnerne for å være tilstede under trekningen, og for å dele ut kunsten som i denne sammenhengen betyr så mye mer enn bare enkeltstående verk. Ved å stille ut verkene på denne måten, får de også den plassen og hederen de fortjener og ikke minst så synliggjør vi det store engasjementet og solidariteten som har samlet seg rundt saken, sier Maret Anne Sara, kunstner og prosjektleder bak Pile o' Sápmi.

Listen over kunstnere som har donert verk til lotteriet:

Hans Ragnar Mathisen, Britta Marakatt Labba, Synnøve Persen, Anders Sunna, Tomas Colbengtson, Suohpanterror, Maret Anne Sara, Linda "Zina" Aslaksen, Ukjese Van Campen, Hilde Schanke Pedersen, Joar Nango, Josef Halse, Inga Wictoria Påve, Torgrim Halvari, Matti Aikio, Susanne Hætta, Nils Johan Labba, Ove Stødle, Jørn Are Keskitalo, Ann-Sofie Jonsson, Rawdna Carita Eira, Anita Smidth and Peter Rust, Marit Ravna Sara, Niillas Somby, Juhls Silver Gallery, ABANTI, Max Mackhé, ISFI- International Sami Film Institute, Karen Marja Eira Buljo, Siri Broch Johansen, Anna-Katariina Hollméus, Maritex.

Husk å kjøpe lodd - siste sjanse!

Siste uke med mulighet til å støtte saken og sikre seg disse helt spesielle verkene av Sápmis fremste og mest aktuelle kunstnere. Lotteritrekningen er Pile o' Sápmis avslutning på rettsaksuka og kunstprogrammet. Vi ønsker alle hjertelig velkommen!

Lodd kan kjøpes via

- mcash: <http://mca.sh/s/1x21S/m/e1pkn5>
- VIPPS: 91619246
- eller ved innbetaling direkte til loddkonto: 4750 45 08567.

Husk å legge ved betalingsmelding med navn, telefonnummer og hvilken loddbok du ønsker lodd fra. Det koster 200 kroner pr. lodd.

DAIDDADALLU/KAUTOKEINO KUNSTNERKOLEKTIV

Verified mCASH Merchant

Jahki ii leat jagi viellja av Mai-Lis Eira (KORT)

Vi følger hovedkarakteren gjennom en hel dag. Vi blir kjent med ham, og får et innblikk i hvordan det er å jobbe med reindrift i dag. Bakteppe for filmen er myndighetenes krav til reduksjon av reinflokkene. Min oppfatning er at reduksjonskravet kan også skape grobunn for familiekonflikter.

Sámi bojá av Elle Sofe Henriksen (KORT)

Filmen viser den tause mannens indre kamp. Karakteren Mikkel er det mange kaller en stereotypisk same, reindriftssamen. I filmen ser vi kontrasten på hvordan det ser ut utenifra, idyllisk og eksotisk, men fra innsiden føles det kaotisk og slitsomt. Filmen setter fokus på den enorme belastningen som mange unge reindriftsutøvere i dag utsettes for, og som oftest "bærer" alene. Hvor slitsomt og ødeleggende det føles for mange.

Guođohit / To herd av Elle Márjá Eira (KORT)

En dokumentarisk musikkvideo om Eiras egen familie. Artisten selv er meget bekymret for den yngre generasjonen i reindriften, og sier at den situasjonen som reindriftssamer befinner seg i dag kan prege de sterkt i fremtiden. "Tvangsslakting, kampen om beiteområder og den ufysiske måten vi blir behandlet på er skremmende", sier hun.

Bihttoš av Elle Maijja Tailfeathers (KORT)

En personlig fortelling om kjærlighet og rettighetskamp. Hva betyr rettighetskampen for de som kjemper for det, og hva er prisen? Filmskaper Elle-Máijá Apiniskim Tailfeathers forteller historien om sin mor og sin far som falt for hverandre og som mistet hverandre i sin hengivne kamp for urfolksrettigheter på to kontinenter.

Badjealbmá čalmmiiguin av Aslak Pallto (DOK)

Det virker å være mistillit mellom myndighetene og reindriftssamer om det som foregår i naturen. Det reindriftssamen ser, blir ikke trodd dersom det ikke dokumenteres med film. Sånn er det i dag. Reindriftssamenes hverdag er mangsidig, og noe som ikke mange har kunnskap om. Rovdyrstap er et stort problem, som ikke ser ut til kunne løses på finsk side av Sápmi.

Kasta på Land av Harry Johansen og Torill Olsen (DOK)

Dokumentaren handler om fiskekvotene som staten delte ut til store trålere på bekostning av de små. Den politiske taktikken hadde fatale konsekvenser for sjøsamene. Med noen pennestrøk avviste staten sjøsamenes historiske og juridiske rettigheter til fiske i havet utenfor Finnmark. Slik svekket staten sjøsamenes kultur, næring og arverettigheter med et enstemmig Storting i ryggen. Filmen har vært vist i NRK Brennpunkt, og skapte stor debatt i media. Filmen vant Samiske filmfestival pris i 2010 med begrunnelsen - "en sterkt bevegende og avslørende film om kampen for tilværelsen"

Crime Scene av Matti Aikio (KORT)

Filmen belyser et annet perspektiv i debatten om reindriftsutøvere og fredingen av rovdyr. Filmen forkynner ikke, men viser situasjonens virkelighet fra reineiernes perspektiv. Samer hater ikke rovdyr. Filosofien har alltid vært at alle har rett til sin del. Vi vil bare være i stand til å beskytte våre rein uten å havne i fengsel når ulven tar mer enn sin andel.

Gáddegánddat av Niillas Somby (DOK)

Dokumentaren av Sápmis velkjente rettighetsforkjemper forteller historien fra Tana. Hvordan en lovdefinisjon fra 1911 fratok den samiske befolkningen tradisjonelle rettigheter for laksefiske. Rettighetene er ikke gjenopprettet den dag i dag.

Filmer fra Office for Contemporary Art Norway (OCA)

Perspectives from the north – thinking at the edge of the world av OCA 5 kortfilmer laget på bakgrunn av et bredt tverrfaglig prosjekt av Office for Contemporary Art Norge (OCA). Filmene dokumenterer kunstnerisk og aktivistisk tenkning i Sápmi.

Visningstider filmprogram

Small projects gallery hver dag fra 24. – 27. jan.

12.30

Thinking at the edge of the world:

Niillas Somby (8 min)

Keviselie (4 min)

Ánde Somby (5 min)

Synnøve Persen (6 min)

Máret Áne Sara (7 min)

På norsk med engelsk undertekst. Total varighet: 30mins

13.15

Kortfilmprogram:

Jahki ii leat jagi viellja av Mai-Lis Eira (12min)

Bihttoš av Elle-Máijá Apiniskim Tailfeathers (14min)

Sámi bojá av Elle Sofe Henriksen (9min)

Guođohit / To herd av Elle Márjá Eira (6min)

Crime Scene av Matti Aikio. (7min)

Music video [tbc]

På norsk/samisk/engelsk med engelsk undertekst. Total varighet: 50min

14.30

Dokumentarprogram:

Kasta på land av Harry Johansen. (På norsk) (36min)

Gáddegánddat av Niillas Somby.

(På samisk med engelsk undertekst (32min)

Badjealbmá čalmmiiguin av Aslak Paltto.

(På samisk med finsk undertekst) (22min)

Total varighet: 1h30

Takk!

Tusen takk til dere kjære kunstnere som har bidratt med sjela, tiden og skapelsene deres for et bredt blikk på denne store og vanskelige men svært viktige saken.

Takk til Dáiddadállu/Kautokeino kunstnerkollektiv for hosting av Pile o' Sapmi lotteriet og for kanalisering av prosjektet.

Takk til Small Projects for vertskapet og samarbeidet her i Tromsø og takk til Ante for layout av katalogen.

Takk til alle som engasjerer seg og et ærbødig takk til samiske reindriftsutøvere som ikke lar seg knekke til tross for enorme belastninger og storpolitiske overgrep.

En siste og kanskje den største takken går til lillebror som tar denne tunge kampen for så mange. På vegne av hele gjengen takker vi Stiftelsen Fritt Ord for prosjektstøtte til det kunstneriske programmet. Som avslutning siterer jeg like så godt Suohpanterror:

- Vi har ikke gitt opp, og vi kommer ikke til å gi opp!

Giitu Sápmi,
vuollánmeahttun vuoiŋŋas!

Máret Áne Sara

www.pileosapmi.com

